

DECYZJE

DECYZJA RADY 2010/585/WPZiB

z dnia 27 września 2010 r.

w sprawie wspierania działań Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (MAEA) w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i weryfikacji oraz w ramach wdrażania strategii UE przeciwko rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 26 ust. 2 i jego art. 31 ust. 1,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Dnia 12 grudnia 2003 r. Rada Europejska przyjęła strategię UE przeciwko rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia (zwaną dalej „strategią”), której rozdział III zawiera wykaz środków mających na celu zwalczanie takiego rozprzestrzeniania, które to środki należy podjąć zarówno w Unii, jak i w państwach trzecich.
- (2) Unia aktywnie wdraża strategię i zapewnia skuteczność środków wymienionych w jej rozdziale III, w szczególności przez przeznaczanie zasobów finansowych na wspieranie poszczególnych projektów prowadzonych przez instytucje wielostronne, takie jak Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej (MAEA).
- (3) Dnia 17 listopada 2003 r. Rada przyjęła wspólne stanowisko 2003/805/WPZiB w sprawie upowszechnienia i wzmocnienia porozumień wielostronnych w dziedzinie nierozprzestrzeniania broni masowego rażenia oraz środków przenoszenia⁽¹⁾. To wspólne stanowisko wzywa między innymi do działania na rzecz powszechnego zawierania z MAEA całościowych porozumień o zabezpieczeniach i przystępowania do protokołów dodatkowych oraz zobowiązuje Unię do działania na rzecz przekształcenia protokołów dodatkowych i porozumień o zabezpieczeniach w standardy systemu weryfikacji MAEA.
- (4) Dnia 17 maja 2004 r. Rada przyjęła wspólne działanie 2004/495/WPZiB dotyczące wspierania działań MAEA w ramach planu bezpieczeństwa jądrowego i w ramach wprowadzania w życie strategii UE przeciwko rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia⁽²⁾.
- (5) Dnia 18 lipca 2005 r. Rada przyjęła wspólne działanie 2005/574/WPZiB dotyczące wspierania działań MAEA w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego i weryfikacji oraz w ramach wdrażania strategii UE przeciw rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia⁽³⁾.
- (6) Dnia 12 czerwca 2006 r. Rada przyjęła wspólne działanie 2006/418/WPZiB w sprawie wspierania działań MAEA w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego i weryfikacji oraz w ramach wdrażania strategii UE przeciwko rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia⁽⁴⁾.
- (7) Dnia 14 kwietnia 2008 r. Rada przyjęła wspólne działanie 2008/314/WPZiB dotyczące wspierania działań MAEA w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego i weryfikacji oraz w ramach wdrażania strategii UE przeciwko rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia⁽⁵⁾.
- (8) Wzmocnienie kontroli źródeł wysoce promieniotwórczych zgodnie z oświadczeniem grupy G-8 i planem działań w sprawie zabezpieczenia źródeł promieniotwórczych, przyjętymi w 2003 roku na szczycie w Evian, pozostaje ważnym celem Unii, do którego dąży się, udzielając pomocy państwom trzecim.

⁽¹⁾ Dz.U. L 302 z 20.11.2003, s. 34.

⁽²⁾ Dz.U. L 182 z 19.5.2004, s. 46.

⁽³⁾ Dz.U. L 193 z 23.7.2005, s. 44.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 165 z 17.6.2006, s. 20.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 107 z 17.4.2008, s. 62.

- (9) W lipcu 2005 roku państwa strony oraz Europejska Wspólnota Energii Atomowej postanowiły w drodze porozumienia zmienić Konwencję o ochronie fizycznej materiałów jądrowych (CPPNM) z zamiarem rozszerzenia jej zakresu zastosowania na wykorzystywanie, składowanie i transportowanie w danym kraju w celach pokojowych materiałów jądrowych oraz na obiekty jądrowe, a także zobowiązania państw stron do wprowadzenia sankcji karnych za jej naruszenia.
- (10) We wrześniu 2005 roku otwarto do podpisu międzynarodową Konwencję w sprawie zwalczania aktów terroryzmu jądrowego. Po jej wejściu w życie państwa strony będą musiały wprowadzić przepisy, na których mocy takie naruszenia prawa będą objęte odpowiedzialnością karną.
- (11) MAEA dąży do tych samych celów, jak określone w motywach 3–10. Są one osiągnięte poprzez wdrażanie jej planu bezpieczeństwa jądrowego, który w całości finansowany jest poprzez dobrowolne wpłaty do Funduszu Bezpieczeństwa Jądrowego MAEA.
- (12) W dniach 12–13 kwietnia 2010 r. Unia wzięła udział w szczycie dotyczącym bezpieczeństwa jądrowego, zwołanym przez prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki i zobowiązała się do dalszego zwiększania wysiłków mających na celu poprawę bezpieczeństwa jądrowego i pomoc państwom trzecim w tym zakresie.
- (13) By pomóc w sprostaniu szczególnym wyzwaniom w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i nierozprzestrzeniania w państwach azjatyckich, wynikającym głównie z rosnącej liczby instalacji jądrowych w regionie związanych między innymi z medycyną, rolnictwem i wodą, a także z badaniami jądrowymi, niniejsza decyzja powinna wspierać w szczególności działania MAEA w Azji Południowo-Wschodniej. Powinna ona uwzględniać rosnącą rolę Azji jako partnera Unii w zakresie bezpieczeństwa. Szczególny nacisk należy położyć na zwiększenie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony instalacji jądrowych niezwiązanych z produkcją energii w kwalifikujących się państwach,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. W celu natychmiastowego i praktycznego wprowadzenia w życie niektórych elementów strategii UE przeciwko rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia (zwanej dalej „strategią”), Unia wspiera działania MAEA w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i weryfikacji, służące osiągnięciu następujących celów:

- a) poczynienie postępów w uniwersalizacji międzynarodowych instrumentów służących nierozprzestrzenianiu i bezpieczeństwu jądrowemu, w tym całościowych porozumień o zabezpieczeniach oraz protokołu dodatkowego;

- b) zwiększenie poziomu ochrony wrażliwych na rozprzestrzenianie materiałów, sprzętu i odpowiedniej technologii, zapewnienie wsparcia legislacyjnego i regulacyjnego w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego i zabezpieczeń;
- c) usprawnienie wykrywania nielegalnego handlu materiałami jądrowymi i innymi materiałami promieniotwórczymi oraz reagowania na ten handel.

2. Działaniom ujętym w strategii odpowiadają projekty MAEA, których celem jest:

- a) wzmocnienie krajowych infrastruktur legislacyjnych i regulacyjnych służących do wdrażania odnośnych instrumentów międzynarodowych w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego i weryfikacji, w tym całościowych porozumień o zabezpieczeniach oraz protokołu dodatkowego;
- b) wspieranie państw w zwiększaniu bezpieczeństwa i kontroli materiałów jądrowych i innych materiałów promieniotwórczych;
- c) zwiększenie zdolności państw do wykrywania nielegalnego handlu materiałami jądrowymi i innymi materiałami promieniotwórczymi oraz do reagowania na ten handel.

Projekty te są realizowane w krajach, które potrzebują w tym zakresie pomocy, po dokonaniu wstępnej oceny przez zespół ekspertów.

Szczegółowy opis wspomnianych projektów jest przedstawiony w załączniku.

Artykuł 2

1. Za wdrożenie niniejszej decyzji odpowiada Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa (zwany dalej „WP”).

2. Projekty, o których mowa w art. 1 ust. 2, są realizowane przez MAEA działającą jako jednostka realizująca. Wykonuje ona te zadania pod kontrolą WP. W tym celu WP dokonuje niezbędnych ustaleń z MAEA.

Artykuł 3

1. Finansowa kwota odniesienia na realizację projektów, o których mowa w art. 1 ust. 2, wynosi 9 966 000 EUR i pochodzi z budżetu ogólnego Unii.

2. Wydatkami pokrywanymi z kwoty określonej w ust. 1 zarządza się zgodnie z procedurami i zasadami mającymi zastosowanie do budżetu ogólnego Unii.

3. Komisja nadzoruje właściwe zarządzanie wydatkami, o których mowa w ust. 1; wydatki te przyjmują postać dotacji. W tym celu Komisja zawiera umowę finansową z MAEA. Zgodnie z tą umową finansową MAEA jest zobowiązana do wyeksponowania wkładu Unii stosownie do jego wielkości.

4. Komisja dokłada starań, aby umowę finansową, o której mowa w ust. 3, zawarto możliwie szybko po wejściu w życie niniejszej decyzji. Informuje ona Radę o wszelkich trudnościach z tym związanych i o dacie zawarcia tej umowy finansowej.

Artykuł 4

WP składa Radzie sprawozdania z realizacji niniejszej decyzji na podstawie regularnych sprawozdań przygotowywanych przez MAEA. Opierając się na tych sprawozdaniach, Rada dokonuje oceny. Komisja dostarcza informacji na temat finansowych aspektów realizacji projektów, o których mowa w art. 1 ust. 2.

Artykuł 5

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej przyjęcia.

Niniejsza decyzja traci moc po 24 miesiącach od daty zawarcia umowy finansowej między Komisją a MAEA lub po 12 miesiącach od daty przyjęcia niniejszej decyzji, jeżeli umowa finansowa nie zostanie do tego czasu zawarta.

Sporządzono w Brukseli dnia 27 września 2010 r.

W imieniu Rady
K. PEETERS
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

Wsparcie Unii Europejskiej dla działań Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (MAEA) w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i weryfikacji w ramach wdrażania strategii UE przeciwko rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia**1. Wprowadzenie**

Liczba incydentów terrorystycznych w państwach członkowskich Unii i na świecie w ostatnich latach nie wykazuje tendencji spadkowej. Społeczność międzynarodowa na różnych forach uznała, że zagrożenie skutecznymi aktami terroryzmu z zastosowaniem materiałów jądrowych lub innych materiałów promieniotwórczych jest nadal wysokie. Ponadto ostatnie doniesienia o nielegalnym handlu, w tym również o handlu wyjątkowo wrażliwymi materiałami jądrowymi, wyraźnie unaocznily ciągle istniejące zagrożenie zdobycia przez terrorystów takich materiałów.

Społeczność międzynarodowa zareagowała zdecydowanie na te zagrożenia i podjęła kilka inicjatyw mających na celu zapobieganie uzyskaniu przez terrorystów materiałów jądrowych lub innych materiałów promieniotwórczych.

Weryfikacja dokonywana przez MAEA pozostaje nadal nieodzownym narzędziem służącym budowaniu zaufania pomiędzy państwami w odniesieniu do przedsięwzięć w zakresie nierozprzestrzeniania broni jądrowej oraz postępom w pokojowym wykorzystywaniu materiałów jądrowych.

Ostatnie wydarzenia na arenie międzynarodowej zaowocowały nowym i wzmocnionym zestawem międzynarodowych instrumentów prawnych związanych z bezpieczeństwem jądrowym i weryfikacją:

- w lipcu 2005 roku państwa strony przyjęły zmianę Konwencji o fizycznym zabezpieczeniu materiałów jądrowych,
- międzynarodowa Konwencja w sprawie zwalczania aktów terroryzmu jądrowego została otwarta do podpisu we wrześniu 2005 roku,
- w kwietniu 2004 roku Rada Bezpieczeństwa ONZ przyjęła rezolucję nr 1540(2004) dotyczącą broni masowego rażenia i podmiotów niepaństwowych,
- rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1373(2001) wzywa wszystkie państwa do jak najszybszego przystąpienia do odpowiednich międzynarodowych konwencji i protokołów dotyczących terroryzmu.

Ponad 95 państw podjęło polityczne zobowiązanie do wprowadzenia Kodeksu postępowania w zakresie bezpieczeństwa i ochrony źródeł promieniotwórczych⁽¹⁾. Ponadto Konferencja Generalna i Rada Gubernatorów MAEA przyjęły kilka rezolucji i decyzji wzmacniających system zabezpieczeń MAEA⁽²⁾.

Wdrożenie tych instrumentów międzynarodowych przez państwa może zostać w części znacznie ułatwiona dzięki pomocy świadczonej w ramach planów bezpieczeństwa jądrowego MAEA na lata 2003–2005 i 2006–2009. We wrześniu 2009 roku przyjęto plan bezpieczeństwa jądrowego MAEA na lata 2010–2013 będący zdecydowaną kontynuacją dawnych planów. Celem tego planu jest wniesienie wkładu w globalne działania na rzecz osiągnięcia na całym świecie rzeczywistego bezpieczeństwa w przypadku wykorzystywania, składowania oraz transportu materiałów jądrowych i innych materiałów promieniotwórczych, a także w przypadku związanych z nimi obiektów, czemu służyć ma wspieranie państw – na ich wniosek – w wysiłkach na rzecz ustanowienia i utrzymania rzeczywistego bezpieczeństwa jądrowego przyjmujące postać wskazówek, pomocy w budowaniu zdolności, rozwoju zasobów ludzkich i stabilności oraz zmniejszaniu ryzyka. Celem planu jest również pomoc w przyłączeniu się do międzynarodowych instrumentów prawnych związanych z bezpieczeństwem jądrowym i we wdrażaniu takich instrumentów, a także wzmacnianie międzynarodowej współpracy i koordynacji pomocy udzielanej za pośrednictwem programów dwustronnych i innych międzynarodowych inicjatyw w sposób, który przyczyni się także do ułatwienia bezpiecznego, zapewniającego ochronę, pokojowego stosowania energii jądrowej i instalacji wykorzystujących substancje promieniotwórcze.

(1) GOV/2003/49-GC(47)/9. Ponadto dokument „Środki mające na celu wzmocnienie współpracy międzynarodowej w zakresie bezpieczeństwa materiałów promieniotwórczych, jądrowych i transportu oraz zarządzania odpadami: propagowanie skutecznej i trwałej krajowej infrastruktury regulacyjnej do kontroli źródeł promieniowania” (GOV/2004/52-GC(48)/15) zawiera części istotne dla współpracy MAEA-UE w ramach strategii UE przeciwko rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia. Środki te ujęte zostały również w sekcji „Działania wspierające bezpieczeństwo jądrowe” w planie bezpieczeństwa jądrowego na lata 2006–2009 opracowanym przez MAEA.

(2) We wrześniu 2005 roku Rada Gubernatorów MAEA postanowiła, że aby wzmocnić system zabezpieczeń, tzw. „protokół w sprawie małych ilości” (SQP) załączony do porozumień o zabezpieczeniach w ramach układu o nierozprzestrzenianiu należy utrzymać jako część systemu zabezpieczeń MAEA, z zastrzeżeniem wprowadzenia zmian w tekście standardowym i zmiany kryteriów SQP; Konferencja Generalna MAEA przyjęła w roku 2005 rezolucję, w której odnotowuje między innymi, że w przypadku państwa, które przystąpiło do całościowego porozumienia o zabezpieczeniach uzupełnionego obowiązującym protokołem dodatkowym, środki te stanowią wzmocniony standard weryfikacji dla tego państwa.

W planach bezpieczeństwa jądrowego MAEA wyznaczono cele, które są podobne do niektórych elementów strategii UE przeciwko rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia. Dzięki temu zapewnione jest całościowe podejście do kwestii bezpieczeństwa jądrowego, w tym do kontroli, zakresu odpowiedzialności i zabezpieczenia materiałów jądrowych i innych materiałów promieniotwórczych podczas wykorzystywania, składowania i transportu, przez cały okres eksploatacji, w krótkim i długim terminie. Na wypadek gdyby ochrona zwiodła, konieczne jest ustanowienie środków wspierających wykrycie kradzieży lub prób przemytu tych materiałów przez granice międzynarodowe oraz środków wspierających reagowanie na czyny zabronione z użyciem materiałów jądrowych lub innych materiałów promieniotwórczych w przypadku wystąpienia takich czynów.

MAEA ukończyła wdrażanie wspólnych działań 2004/495/WPZiB i 2005/574/WPZiB. Ponadto na ostatnim etapie znajduje się właśnie wdrażanie przez MAEA wspólnego działania 2006/418/WPZiB i wdrażającego je wspólnego działania Rady 2008/314/WPZiB.

Przy pomocy związanych z tymi działaniami wkładów Unii MAEA przygotowała i rozpoczęła działania wspierające wysiłki państw odbiorców w regionie Kaukazu, w Azji Środkowej, Europie Południowo-Wschodniej i na Bałkanach, w śródziemnomorskiej części Bliskiego Wschodu, w Afryce oraz w regionie Azji Południowo-Wschodniej zmierzające do zwiększenia bezpieczeństwa jądrowego i wdrożenia zabezpieczeń międzynarodowych w tych państwach.

2. Opis projektów

Wszystkie państwa są odpowiedzialne za ustanowienie właściwych systemów zapobiegania czynom zabronionym popełnianym z użyciem materiałów jądrowych lub innych materiałów promieniotwórczych, wykrywania ich i reagowania na nie. Zaniechanie takich działań może doprowadzić do powstania słabego ogniwa w światowym systemie bezpieczeństwa jądrowego.

Skuteczna infrastruktura bezpieczeństwa jądrowego wymaga wielodyscyplinarnego podejścia, które obejmuje:

- infrastrukturę prawną i regulacyjną z jasno zdefiniowanymi zakresami odpowiedzialności różnych jednostek i operatorów,
- rozwój zasobów ludzkich,
- ustanowienie procedur i funkcji koordynacyjnych, oraz
- techniczne wsparcie infrastruktur krajowych przy uznaniu, że ustalenia dotyczące bezpieczeństwa jądrowego dotyczące obiektów jądrowych i miejsc różnią się od tych, które mają być stosowane poza takimi obiektami i miejscami w celu zapewnienia ochrony ludności przed katastrofami jądrowymi mającymi związek z substancjami promieniotwórczymi.

Trwały system bezpieczeństwa jądrowego jest niezbędny w zarządzaniu działalnością mającą związek z materiałami jądrowymi lub innymi materiałami promieniotwórczymi. W rezultacie bezpieczeństwo jądrowe stałoby się czynnikiem ułatwiającym szersze zastosowanie energii jądrowej przez uznanie istnienia synergii bezpieczeństwa, ochrony i zabezpieczeń, a także zastosowanie zwłaszcza zasad stabilności i skuteczności.

Niniejsza decyzja będzie wdrażana w następujących pięciu obszarach:

- 1) stabilność i skuteczność wsparcia zapewnianego na mocy wcześniejszych wspólnych działań ⁽¹⁾;
- 2) wzmacnianie infrastruktury poszczególnych państw wspierającej bezpieczeństwo jądrowe: ustanowienie krajowych centrów wspierania bezpieczeństwa jądrowego;
- 3) wzmacnianie prawnej i regulacyjnej infrastruktury państw;
- 4) wzmacnianie środków bezpieczeństwa jądrowego w przypadku materiałów jądrowych i innych materiałów promieniotwórczych;
- 5) wzmacnianie zdolności państw do radzenia sobie z materiałami jądrowymi i promieniotwórczymi poza kontrolą regulacyjną.

Wybór państw i projektów do realizacji zostanie dokonany na podstawie ogólnej oceny potrzeb, opierającej się na wynikach misji oceniających i innych dostępnych informacjach.

Nadal istnieje duże zapotrzebowanie na takie działania w państwach członkowskich MAEA, jak również w krajach, które jeszcze nie są członkami MAEA. Do otrzymania wsparcia kwalifikują się następujące państwa:

- w Europie Południowo-Wschodniej:

Albania, Bośnia i Hercegowina, Chorwacja, Czarnogóra, Republika Mołdowy, Serbia, Była Jugosłowiańska Republika Macedonii i Turcja,

⁽¹⁾ WPZiB/2004/022/MAEA I, WPZiB/2005/020/MAEA II, WPZiB/2006/029/MAEA III i WPZiB/2008/020/MAEA IV.

- w regionie Azji Środkowej:
Kazachstan, Kirgistan, Tadżykistan, Turkmenistan i Uzbekistan,
- w regionie Kaukazu:
Armenia, Azerbejdżan i Gruzja,
- w śródziemnomorskiej części Bliskiego Wschodu:
Arabska Republika Syryjska, Izrael, Jordania i Liban,
- w Afryce:
Algieria, Angola, Benin, Botswana, Burkina Faso, Burundi, Czad, Demokratyczna Republika Konga, Dżibuti, Egipt, Erytrea, Etiopia, Gabon, Gambia, Ghana, Gwinea, Gwinea-Bissau, Gwinea Równikowa, Kamerun, Kenia, Komory, Kongo (Brazzaville), Lesotho, Liberia, Madagaskar, Malawi, Mali, Maroko, Mauretania, Mauritius, Mozambik, Namibia, Niger, Nigeria, Republika Środkowoafrykańska, Republika Zielonego Przylądka, RPA, Rwanda, Senegal, Seszele, Sierra Leone, Somalia, Suazi, Sudan, Togo, Tunezja, Uganda, Wielka Arabska Libijska Dżamahirija Ludowo-Socjalistyczna, Wybrzeże Kości Słoniowej, Wyspy Świętego Tomasza i Książęca, Zambia, Zimbabwe oraz Zjednoczona Republika Tanzanii,
- w regionie Azji Południowo-Wschodniej:
Bangladesz, Brunei, Filipiny, Indonezja, Kambodża, Laos, Malesja, Myanmar, Singapur, Tajlandia oraz Wietnam,
- w regionie Zatoki Perskiej:
Arabia Saudyjska, Bahrajn, Irak, Iran, Jemen, Katar, Kuwejt, Sułtanat Omanu oraz Zjednoczone Emiraty Arabskie,
- w regionie Ameryki Południowej:
Argentyna, Boliwia, Brazylia, Chile, Ekwador, Gujana, Kolumbia, Panama, Paragwaj, Peru, Surinam, Urugwaj oraz Wenezuela,
- w regionie Ameryki Środkowej i Karaibów:
Antigua i Barbuda, Bahamy, Barbados, Belize, Dominika, Grenada, Gwatemala, Haiti, Honduras, Jamajka, Kostaryka, Kuba, Meksyk, Nikaragua, Panama, Republika Dominikańska, Salwador, St. Kitts Nevis, St. Lucia, St. Vincent i Grenadyny oraz Trynidad i Tobago.

2.1. Ocena zapotrzebowania na wsparcie

Cel:

MAEA przeprowadzi kompleksową ocenę, by określić zapotrzebowanie na wzmocnienie środków, które przyczyniają się do skuteczności bezpieczeństwa jądrowego w wyżej wymienionych państwach. Ocena zostanie przeprowadzona w ramach międzynarodowego systemu bezpieczeństwa jądrowego i obejmie wiążące i niewiążące międzynarodowe instrumenty prawne i powiązane wytyczne MAEA. Jeżeli udzielenie wsparcia jakiemuś państwu rozpatrywano już w ramach poprzednich wspólnych działań i innych wkładów Unii, przeprowadzona ocena zostanie uaktualniona.

Ocena obejmie, w stosownych przypadkach, ogólny krajowy system bezpieczeństwa jądrowego, w tym system prawny i regulacyjny, ochronę fizyczną i księgowość lub rejestr materiałów oraz środki bezpieczeństwa wdrożone w obiektach i miejscach lub stosowane w przypadku transportu. Ocena obejmie także ustalenia mające na celu ustanowienie skutecznych kontroli granicznych i inne ustalenia mające związek z materiałami jądrowymi i radioaktywnymi poza kontrolą regulacyjną. Na wynikach oceny ogólnej opierać się będzie wybór państw, w których realizowane będą projekty.

Wyniki:

- przegląd oceny zapotrzebowania na wsparcie bezpieczeństwa jądrowego w państwach beneficjentach, zarówno na szczeblu państwa, jak i w konkretnych obiektach, miejscach, w przypadku transportu lub innych urządzeń, w których materiały jądrowe i radioaktywne są wykorzystywane lub składowane,
- wytypowanie krajów i projektów, którym przyznano pierwszeństwo do uzyskania wsparcia na mocy decyzji Rady,
- ocena stabilności i skuteczności udzielonego wsparcia w krajach, które otrzymały wcześniej wsparcie na mocy wspólnych działań i innych wkładów Unii.

2.2. Realizacja projektów priorytetowych

Obszar 1: Stabilność i skuteczność wsparcia udzielonego na mocy wcześniejszych wspólnych działań

Cel:

- na mocy wspólnych działań⁽¹⁾ 52 państwa otrzymały wsparcie, by wzmocnić różne środki w ramach ich systemów bezpieczeństwa jądrowego. W ramach tych wspólnych działań wyszkolono personel w tych państwach, zapewniono sprzęt, który ma usprawnić ochronę fizyczną i umożliwić monitorowanie promieniowania na przejściach granicznych, a także sprawiono, że wrażliwe źródła promieniotwórcze są bezpiecznie składowane lub odsyłane do kraju pochodzenia lub do dostawcy. Zasoby były ograniczone i mogą nie wystarczać do ustanowienia powiązanych i koniecznych systemów kontroli jakości lub innych środków uzupełniających, które mogłyby być niezbędne do osiągnięcia pełnej skuteczności, oraz dodatkowo
- zweryfikowanie stabilności i skuteczności wsparcia udzielanego dotychczas na mocy wspólnych działań i zapewnienie, stosownie do potrzeb, wsparcia dodatkowego, w celu osiągnięcia wymaganej skuteczności.

Wyniki:

- metodyka – w tym zestaw kryteriów – do oceny stabilności i skuteczności wcześniejszego wsparcia,
- wprowadzenie – w państwach, które otrzymały wsparcie w zakresie bezpieczeństwa jądrowego – systemu zapewniania jakości, w tym testowanie i wdrożenie pilotażowe,
- określenie, jakie dalsze wsparcie byłoby potrzebne, by utrzymać lub zapewnić planowane wyniki w zakresie bezpieczeństwa jądrowego,
- stabilnie funkcjonujący sprzęt i kompetentny personel, dzięki wcześniejszemu wsparciu na rzecz ustanowienia lokalnych zdolności do zapewniania sprzętu, naprawy źle funkcjonującego sprzętu lub wymiany uszkodzonych części,
- państwa mają pewny dostęp do kompetentnego personelu dzięki szkoleniom właściwych pracowników.

Obszar 2: Wzmacnianie infrastruktury poszczególnych państw wspierającej bezpieczeństwo jądrowe: ustanowienie krajowych centrów wspierania bezpieczeństwa jądrowego

Cel:

- pomoc państwom w zapewnianiu dostępności wsparcia technicznego i naukowego oraz w rozwoju zasobów ludzkich, które są konieczne dla skutecznego i stabilnego bezpieczeństwa jądrowego,
- określenie technicznego, naukowego i edukacyjnego wsparcia, które można zapewnić państwom danego regionu lub subregionu,
- Określenie w danych państwach istniejących krajowych zdolności, które mogą przyczynić się do zapewnienia technicznego, naukowego lub edukacyjnego wsparcia wymaganego w przypadku krajowych systemów bezpieczeństwa jądrowego.

Wyniki:

- regionalne lub krajowe centra wspierania bezpieczeństwa jądrowego (NSSC), ustanowione zgodnie z koncepcją i metodyką NSSC (IAEA Nuclear Security Series). Osiągnięte wyniki będą obejmować:
  - koordynację między krajowymi organami odpowiedzialnymi za krajowe bezpieczeństwo jądrowe,
  - rady ekspertów wykorzystywane przy ocenie charakteru i zakresu wsparcia technicznego lub naukowego wymaganego do utrzymania ochrony fizycznej, księgowości lub rejestru materiałów i systemów technicznych stosowanych na granicach do monitorowania ruchu materiałów jądrowych i promieniotwórczych,
  - rady ekspertów wykorzystywane przy ocenie zakresu wymaganych szkoleń i edukacji w stopniu wyższym, zarówno na szczeblu krajowym, jak i regionalnym,
- zapewnienie sprzętu i usług ekspertów w celu ustanowienia krajowego lub regionalnego NSSC,
- stabilne krajowe systemy bezpieczeństwa jądrowego, promujące właściwe systemy bezpieczeństwa jądrowego, przy zwiększonej współpracy krajowej i współdziałaniu właściwych organów i innych podmiotów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo jądrowe oraz dobrze rozwiniętą sieć wiedzy na temat bezpieczeństwa jądrowego.

⁽¹⁾ WPZiB/2004/022/MAEA I, WPZiB/2005/020/MAEA II, WPZiB/2006/029/MAEA III i WPZiB/2008/020/MAEA IV.

Obszar 3: Wzmacnianie prawnej i regulacyjnej infrastruktury państw**Cel:**

- wzmacnianie krajowej infrastruktury prawnej i regulacyjnej związanej z materiałami jądrowymi i innymi materiałami promieniotwórczymi, by umożliwić danemu państwu wypełnianie jego zobowiązań podjętych na mocy wiążących i niewiążących międzynarodowych instrumentów prawnych, w tym porozumień o zabezpieczeniach i protokołów dodatkowych,
- wzmacnianie krajowych ram prawnych wdrażania porozumień o zabezpieczeniach i protokołów dodatkowych zawartych między państwami i MAEA, w szczególności tych dotyczących realizacji kompleksowych krajowych systemów ewidencji i kontroli materiałów jądrowych (SSAC),
- wzmacnianie krajowej infrastruktury regulacyjnej w zakresie ochrony radiologicznej i bezpieczeństwa materiałów promieniotwórczych.

System regulacyjny powinien koncentrować się w szczególności na synergii bezpieczeństwa, zabezpieczeń i ochrony. Specjalną uwagę należy poświęcić państwom, które wyraziły zainteresowanie rozpoczęciem programu energii jądrowej.

Wyniki:

- zwiększona liczba państw, które rozpoczęły przygotowywanie i przyjmowanie kompleksowej i spójnej legislacji na szczeblu krajowym, obejmującej bezpieczeństwo jądrowe, ochronę, zabezpieczenia i odpowiedzialność za szkody jądrowe, przyczyniając się tym samym do zharmonizowanego, wzmocnionego i bardziej uniwersalnego systemu bezpieczeństwa jądrowego i ochrony,
- zwiększona liczba państw, które przyłączyły się do CPPNM i zmian do niej oraz do międzynarodowej Konwencji w sprawie zwalczania aktów terroryzmu jądrowego lub zadeklarowały zamiar wdrożenia ram bezpieczeństwa jądrowego,
- zwiększona liczba państw, które przyjęły krajową legislację konieczną do umożliwienia państwu wypełnienia jego zobowiązań na mocy zawartych z MAEA porozumień o zabezpieczeniach oraz protokołów dodatkowych,
- wzmocniona infrastruktura legislacyjna i regulacyjna zostanie uzyskana dzięki radom ekspertów, ustanowieniu/ulepszeniu krajowej infrastruktury regulacyjnej dotyczącej bezpieczeństwa radiologicznego i ochrony materiałów promieniotwórczych przez zapewnienie usług oceny MAEA, np. zintegrowany przegląd dozoru jądrowego, innych usług doradczych oraz sprzętu i szkoleń.

Obszar 4: Wzmacnianie środków bezpieczeństwa jądrowego w przypadku materiałów jądrowych i innych materiałów promieniotwórczych**Cel:**

- wzmacnianie ochrony fizycznej obiektów jądrowych oraz materiałów jądrowych w instalacjach jądrowych w wybranych krajach,
- wzmacnianie kontroli i fizycznej ochrony materiałów promieniotwórczych w zastosowaniach niejądrowych w wybranych krajach,
- zlokalizowanie i określenie źródeł promieniotwórczych w warunkach, które wskazują na potrzebę przygotowania źródeł i zapewnienia ich bezpiecznego składowania i ochrony w wybranych państwach, w tym odesłanie do państwa pochodzenia lub do dostawcy,
- wzmocnienie systemów technicznych i administracyjnych w zakresie księgowości i kontroli materiałów jądrowych, w tym wzmocnienie istniejących SSAC, ustanowionych w celu wdrożenia porozumień o zabezpieczeniach i protokołów dodatkowych, także w państwach o ograniczonych programach jądrowych, i ograniczonych zobowiązaniach w zakresie sprawozdawczości zgodnie z tzw. „protokołami w sprawie małych ilości” załączonych do porozumień o zabezpieczeniach,
- wzmocnienie krajowych rejestrów promieniotwórczych substancji, materiałów i źródeł w wybranych państwach,

Wyniki:

- skuteczniejsza fizyczna ochrona materiałów jądrowych w wybranych obiektach jądrowych i miejscach oraz ochrona źródeł promieniotwórczych w zastosowaniach niejądrowych (np. zastosowania medyczne lub przemysłowe czy odpady promieniotwórcze),
- zmniejszone ryzyko powodowane przez źródła promieniotwórcze w trudnych warunkach dzięki skuteczniejszej ochronie fizycznej lub, w stosownych przypadkach, demontaż i transport do bezpiecznego miejsca składowania w danym państwie lub innym wybranym państwie,

- zmniejszona liczba źródeł promieniotwórczych w niekontrolowanych warunkach i bez ochrony uzyskana dzięki wsparciu krajowych badań i kampaniom dotyczącym ochrony w wybranych państwach,
- ustanowienie i utrzymywanie skutecznych technicznych i administracyjnych systemów do księgowania i kontrolowania materiałów jądrowych, w tym dzięki nowym lub wzmocnieniu istniejących SSAC zdolnych do wdrażania porozumień o zabezpieczeniach i protokołów dodatkowych, także w państwach z tzw. „protokołami w sprawie małych ilości”,
- zapewnianie szkolenia wybranego personelu kwalifikującego się do otrzymania wsparcia w celu zwiększenia prawdopodobieństwa, że system ochrony fizycznej zostanie wdrożony i utrzymany.

Obszar 5: Wzmacnianie zdolności państw do radzenia sobie z materiałami jądrowymi i promieniotwórczymi poza krajową kontrolą regulacyjną

Cel:

- wzmocnienie zdolności państw do zagwarantowania, by materiały jądrowe i promieniotwórcze nie krążyły poza zakresem krajowej licencjonowanej działalności i by w wybranych państwach poczynione zostały przygotowania umożliwiające skuteczne kontrole graniczne i gotowość do działania.

Wyniki:

- usprawnione systemy zbierania i oceniania informacji o nielegalnym handlu materiałami jądrowymi, z otwartych źródeł i z krajowych punktów kontaktowych, które to systemy zwiększą wiedzę na temat nielegalnego handlu materiałami jądrowymi i poprawią warunki zwalczania tego handlu. Reakcje na te informacje ułatwią określanie priorytetów w zakresie przyszłych działań na rzecz zwalczania nielegalnego handlu,
- krajowe ramy stworzone dzięki pomocy eksperckiej i służące zwalczaniu nielegalnego handlu i usprawnieniu krajowej koordynacji kontroli ruchu transgranicznego materiałów promieniotwórczych, wrażliwego sprzętu jądrowego i technologii jądrowej,
- skuteczne zdolności monitorowania promieniotwórczości na wybranych przejściach granicznych, osiągnięte dzięki zapewnieniu sprzętu do monitorowania granicy i rad ekspertów na wybranych przejściach granicznych,
- usprawnienie opracowywania krajowych planów reagowania i zapewnienie szkoleń dla personelu organów ścigania w zakresie metodyki reagowania,
- dzięki zapewnieniu szkoleń i innego wsparcia zasobów ludzkich – dobrze wyszkolony, posiadający stosowną wiedzę i kompetentny krajowy personel organów ścigania.

2.3. Ocena wyników

W ramach procesu uzupełniania niniejszej decyzji MAEA przeprowadzi ocenę otrzymanych wyników, by zapewnić skuteczność wsparcia i określić, jakie trudności może napotkać jego udzielanie.

3. Czas trwania

Ocena zostanie przeprowadzona w terminie trzech miesięcy od podpisania porozumienia dotyczącego wkładu pomiędzy Komisją i MAEA. Te trzy projekty będą realizowane jednocześnie w ciągu kolejnych 21 miesięcy.

Całkowity szacowany czas realizacji niniejszej decyzji wynosi 24 miesiące.

4. Beneficjenci

Beneficjentami są kraje, w których zostanie przeprowadzona ocena oraz będą realizowane następujące po niej projekty. W celu zrozumienia słabych punktów i uzyskania wsparcia, które umożliwi znalezienie odpowiednich rozwiązań i przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa, władzom tych krajów zostanie udzielona stosowna pomoc. Ostateczny wybór beneficjentów oraz kwestie, którymi należy się zająć w wybranych państwach, określane są po konsultacji z jednostką realizującą i WP, w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi w ramach właściwej grupy roboczej Rady. Decyzje te oparte są, w stosownych przypadkach, na propozycjach jednostki realizującej zgodnie z art. 2.

5. Jednostka realizująca

Realizacja projektów zostanie powierzona MAEA. Międzynarodowe misje dotyczące bezpieczeństwa jądrowego zostaną przeprowadzane zgodnie ze standardową procedurą przewidzianą dla misji MAEA i będą prowadzone przez ekspertów z MAEA i z państw członkowskich. Wspomniane trzy projekty będą realizowane bezpośrednio przez pracowników MAEA lub wybranych ekspertów, lub kontrahentów z państw członkowskich MAEA. W przypadku kontrahentów zamówienia MAEA na wszelkie towary, prace lub usługi świadczone w kontekście niniejszej decyzji przeprowadza się zgodnie z mającymi zastosowanie zasadami i procedurami MAEA.

6. Uczestnicy ze stron trzecich

Projekty będą finansowane w 100 % w ramach niniejszej decyzji. Ekspertów z państw członkowskich MAEA można uznać za uczestników ze strony trzeciej. Ich prace będą prowadzone zgodnie ze standardowymi zasadami działania ekspertów MAEA.